

Besluit raad

Besluitnummer 20230511 – 06

Onderwerp Diverse besluiten naar aanleiding van de Omgevingswet, deel 2

Zaaknummer collegevoorstel 644327

De raad van de gemeente Lingewaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard d.d. 28 maart 2023;

gehoord de behandeling tijdens de Politieke Avond d.d. 20 april 2023;

gelet op het bepaalde in de Omgevingswet;

besluit:

- 1 De lijst van activiteiten (categorieën), waarvoor bindend adviesrecht van de gemeenteraad nodig is voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, conform artikel 16.15a lid b onder 1 van de Omgevingswet, vast te stellen;
- 2 De lijst van activiteiten (categorieën), waarvoor participatie verplicht is bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, conform artikel 16.55 lid 7 Omgevingswet, vast te stellen;
- 3 De in het delegatiebesluit genoemde bevoegdheden aan het college te delegeren;
- 4
 - a. De reactienota naar aanleiding van zienswijzen op de ontwerp omgevingsvisie vast te stellen;
 - b. De omgevingsvisie (IMRO.NL.1705.307-VG01) met inachtneming van de wijzigingen zoals weergegeven in de reactienota zienswijzen ontwerp omgevingsvisie, vast te stellen; nadat aan paragraaf 6.2 op pagina 74 van de Omgevingsvisie als vijfde gedachtestreep is toegevoegd:

“Omwille van een gedegen inbedding van het materieel erfgoed (archeologische waarden, cultuurhistorische waarden, waardevolle cultuurlandschappen, beschermde dorpsgezichten en monumenten) zullen uit een oogpunt van goede ruimtelijke kwaliteit in een of meer Omgevingsprogramma’s de wijze(n) en maatregelen worden aangegeven waarop en waarmee die inbedding zal gaan geschieden.

Daarbij rekenschap gevend aan wat in het document “Vervlochten regio; groenblauwe raamwerk” (Metropoolregio Arnhem Nijmegen) respectievelijk in de “Streekgids Overbetuwe; Ruimtelijke Kwaliteit & Landschap” (provincie Gelderland) over dit facet wordt vermeld”.

- 5 De besluiten genoemd onder 1, 2, 3 en 4 in werking te laten treden met ingang van de dag waarop de Omgevingswet in werking treedt;
- 6 In te stemmen met het plan van aanpak om te komen tot omgevingsprogramma’s.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering

van 11 mei 2023

De raad voornoemd,

de griffier,

P.J. Peters

Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp Diverse besluiten naar aanleiding van de Omgevingswet, deel 2
Portefeuillehouder M.J.A. van den Bos
Zaaknummer collegevoorstel ZS-644327

Beslispunten

- 1 De lijst van activiteiten (categorieën), waarvoor bindend adviesrecht van de gemeenteraad nodig is voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, conform artikel 16.15a lid b onder 1 van de Omgevingswet, vast te stellen;
- 2 De lijst van activiteiten (categorieën), waarvoor participatie verplicht is bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, conform artikel 16.55 lid 7 Omgevingswet, vast te stellen;
- 3 De in het delegatiebesluit genoemde bevoegdheden aan het college te delegeren;
- 4 a. De reactienota naar aanleiding van zienswijzen op de ontwerp omgevingsvisie vast te stellen;
b. De omgevingsvisie (IMRO.NL.1705.307-VG01) met inachtneming van de wijzigingen zoals weergegeven in de reactienota zienswijzen ontwerp omgevingsvisie, vast te stellen;
- 5 De besluiten genoemd onder 1, 2, 3 en 4 in werking te laten treden met ingang van de dag waarop de Omgevingswet in werking treedt;
- 6 In te stemmen met het plan van aanpak om te komen tot omgevingsprogramma's.

Inleiding

De Eerste Kamer stemde dinsdag 14 maart in met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. De Omgevingswet vraagt om een aantal keuzes van de gemeenteraad. In de raadsvergadering van 15 december 2022 is door de gemeenteraad al een besluit genomen over het vaststellen van een aantal verordeningen en een plan van aanpak transitiefase omgevingsplan.

In dit voorstel (Raadsvoorstel diverse besluiten naar aanleiding van de Omgevingswet, deel 2) leggen we de raad de onderwerpen ter besluitvorming voor die op dit moment rijp zijn voor besluitvorming.

Bindend adviesrecht en participatie (beslispunten 1 en 2)

In bovengenoemde raadsvergadering is bij amendement besloten de besluitvorming over het bindend adviesrecht en participatie bij amendement te schrappen en door te schuiven naar een later moment om eerst meer duidelijkheid te verkrijgen over de betekenis en gevolgen van het vaststellen van de lijst. Omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2024 is deze extra voorbereidingstijd beschikbaar.

Delegatie (beslispunt 3)

Delegatie betekent dat de bevoegdheid tot het nemen van een besluit wordt overgedragen. Het bestuursorgaan dat de bevoegdheid vervolgens uitoefent (het college van B&W), doet dat onder eigen verantwoordelijkheid.

Artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) biedt de gemeenteraad de mogelijkheid om aan het college de bevoegdheid te verlenen om bestemmingsplannen binnen bepaalde voorwaarden te wijzigen of op onderdelen verder uit te werken binnen de gestelde regels. Dit worden wijzigingsplannen en uitwerkingsplannen genoemd. Deze bevoegdheid uit de Wro verdwijnt onder de Omgevingswet. Artikel 2.8 van de Omgevingswet maakt het wel mogelijk om de vaststelling van bepaalde delen van het omgevingsplan te delegeren aan het college.

Het instrument 'delegatie' maakt het mogelijk om wijzigingen van het omgevingsplan naar aanleiding van eerder vastgesteld beleid, verleende vergunningen, instructieregels, wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden en het nemen van een voorbereidingsbesluit te delegeren aan het college. Hiermee kunnen procedures worden verkort.

Voorgesteld wordt om de besluitvorming over bepaalde onderdelen van het omgevingsplan te delegeren van de raad aan het college (bijlage 10).

Omgevingsvisie (beslispunt 4)

De ontwerp omgevingsvisie heeft van 26 januari tot en met 8 maart 2023 ter inzage gelegen. Er zijn 10 zienswijzen ingediend die in een reactienota van commentaar zijn voorzien. In de reactienota zit een overzicht van voorgestelde aanpassingen in de vast te stellen omgevingsvisie (bijlagen 11 en 12).

Aanpak omgevingsprogramma's (beslispunt 6)

Het omgevingsprogramma is één van de zes kerninstrumenten van de Omgevingswet. Het is een nieuw en daarmee nog een relatief onbekend instrument, maar het kan een zeer belangrijke rol spelen in bij de invulling van de gemeentelijke beleidscyclus. Centraal bij het instrument programma staat de vraag: hoe geeft de gemeente Lingewaard invulling aan de ambities, doelen en opgaves uit de omgevingsvisie. Het vaststellen van een programma is een bevoegdheid van het college (bijlage 13).

Daarnaast wordt het kostenverhaal integraal bij de aanpak van omgevingsprogramma's meegenomen. Per datum inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024) kunnen wij het juridisch instrumentarium van kostenverhaal - zoals in de Omgevingswet is opgenomen - toepassen. Het kostenverhaal moet geregeld zijn zodra de Omgevingswet in werking treedt. Dit is één van de minimale eisen vanuit de VNG. Om kostenverhaal met dit juridisch instrumentarium toe te kunnen passen moeten wij op tijd de juridische grondslag voor het kostenverhaal regelen. Er zijn twee opties. Regelen in de omgevingsvisie of in het programma /de programma's. Omdat het kostenverhaal niet in de ter inzage gelegde omgevingsvisie is opgenomen moet deze opgenomen worden in het programma of in de verschillende programma's. Een en ander afhankelijk van of wij één programma willen vaststellen of meerdere sectorale programma's.

Beoogd effect

Verskillende besluiten nemen die nodig zijn voordat de Omgevingswet in werking treedt. Dit betreft:

- besluiten voor welke type aanvragen omgevingsvergunningen (voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten) bindend adviesrecht en participatie verplicht is.
- Een bijdrage leveren aan een snelle en efficiënte besluitvorming door het delegeren van bepaalde bevoegdheden. Ook komen de taken en rollen van college en raad hiermee goed tot hun recht.
- Het vastleggen van de hoofdlijnen van het gemeentelijk beleid voor de fysieke leefomgeving volgens de verplichting vanuit de Omgevingswet, in de omgevingsvisie.
- Om de in de Omgevingsvisie vastgestelde doelen te bereiken kan het college omgevingsprogramma's vaststellen. In het plan van aanpak wordt beschreven op welke manier het college deze mogelijkheid wil benutten.

Argumenten

1.1 Er via de raads werkgroep inmiddels meer informatie en duidelijkheid is verkregen over de betekenis en gevolgen van de vaststelling van de lijst bindend adviesrecht

Naar aanleiding van het amendement van 15 december 2022 (bijlage 3.2), waarbij de besluitvorming over bindend adviesrecht en participatie door de raad is geschrapt, is dit onderwerp nogmaals in enkele vervolgsessies met de raads werkgroep Omgevingswet besproken. Dit heeft gezorgd voor meer duidelijkheid over de betekenis en gevolgen van het door de raad vaststellen van de lijst van bindend adviesrecht (bijlagen 3, 4, 5, 6, 7 en 8)

1.2 Beleidsneutraal overgaan het uitgangspunt is geweest bij het opstellen van de lijst van activiteiten waarvoor bindend adviesrecht van de raad nodig is.

1.3 Met de raadswerkgroep een zorgvuldig traject is doorlopen om tot deze lijst van activiteiten te komen waarvoor bindend adviesrecht van de raad nodig is. Hierbij is ook rekening gehouden met één van de doelstellingen van de Omgevingswet: 'snellere besluitvorming'.

Er is bij de verschillende activiteiten steeds een afweging gemaakt tussen: kan een aanvraag via een efficiënte en snelle besluitvormingsroute door het college worden afgehandeld of moet een aanvraag via een langere route voorgelegd worden aan de raad.

2.1 Bij complexe initiatieven met een groot effect op de omgeving waarvoor wij bindend adviesrecht voorstellen het ook wenselijk is in die gevallen ook uitgebreide participatie verplicht te stellen.

Bij de lijst die de raad voor bindend advies vaststelt, gaat het om activiteiten waarvoor de gemeenteraad echt aan het stuur wil blijven, zoals ontwikkelingen met een grote maatschappelijke impact, en/of activiteiten die niet overeenkomstig de bestaande beleidskaders zijn. Hierbij gaat het om complexe initiatieven die zich in de meeste gevallen ook kenmerken door een groot effect op de omgeving. Omdat het een afwijking van de bestemmingsplannen (straks omgevingsplan) betreft, hebben inwoners en belanghebbenden nog niet kunnen meedenken over het initiatief. Daarom wordt voorgesteld om bij deze afwijkingen uitgebreide participatie verplicht te stellen. Zo worden belanghebbenden in een vroeg stadium bij de plannen betrokken. Dit draagt naar verwachting bij aan de kwaliteit van het plan en vergroot mogelijk ook het draagvlak voor de uiteindelijke besluitvorming.¹

3.1 Op grond van de Omgevingswet de gemeenteraad bevoegdheden kan delegeren aan het college.

Artikel 2.8 van de Omgevingswet bepaalt dat de gemeenteraad de mogelijkheid en bevoegdheid heeft om vaststelling van delen van het Omgevingsplan te delegeren aan het college. Deze mogelijkheid is onder andere opgenomen ten behoeve van de voortzetting van de huidige delegaties van bevoegdheden. Daarnaast ziet deze mogelijkheid op het nastreven van de doelen van de Omgevingswet, een vereenvoudigd en versneld proces en de veranderende rollen die de wet voor de gemeenteraad en uw college voor ogen heeft.

3.2 De uitvoerende en kaderstellende taken hiermee worden gescheiden. De mogelijkheid om delen van het omgevingsplan via delegatie in- of aan te vullen of te wijzigen biedt ruimte voor toedeling van bevoegdheden op maat.

Met delegatie kunnen raad en college ervoor zorgen dat de uitvoering van het beleid, ook als dat een aanpassing van het omgevingsplan betreft, bij het uitvoerende orgaan neergelegd wordt. Dit zorgt ervoor dat de raad zich bezig kan houden met inhoudelijke kaders en dat procedures sneller (en efficiënter) kunnen worden doorlopen.

3.3 Er alleen onderdelen worden gedelegeerd die geen grote impact hebben op de fysieke leefomgeving en die geen zwaarwegende benadeling van inwoners/initiatiefnemers tot gevolg hebben.

Het gaat om onderdelen die weinig (directe) impact hebben op de fysieke leefomgeving en geen zwaarwegende benadeling van inwoners/initiatiefnemers tot gevolg hebben. U kunt hierbij denken aan het toevoegen en/of wijzigen van begripsbepalingen voor zover deze geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg hebben, het toevoegen van die onderdelen uit de gemeentelijke verordeningen die beleidsneutraal overgeheveld gaan worden naar het omgevingsplan of wijzigingen die noodzakelijk zijn vanwege gewijzigde hogere wet- of regelgeving.

Daarnaast wordt er in artikel 4.14, onder 5, van de Omgevingswet specifiek de mogelijkheid tot het nemen van een voorbereidingsbesluit als optie benoemd om te delegeren aan het college. Een voorbereidingsbesluit is een verklaring dat het omgevingsplan wordt gewijzigd. Zo'n besluit maakt het mogelijk om op een bepaalde locatie activiteiten te verbieden om ongewenste onomkeerbare gevolgen te voorkomen of om extra regels te verbinden aan een omgevingsvergunning. Dit onderdeel komt ook voor delegatie in aanmerking om op een snelle adequate manier op ontwikkelingen te kunnen reageren. Een voorbereidingsbesluit vervalt na 18 maanden of eerder wanneer het omgevingsplan hiervoor definitief wordt gewijzigd. Deze definitieve wijziging van het omgevingsplan dient wel vast te worden gesteld door de gemeenteraad.

¹ Lees voor nadere informatie over participatie Bijlage 7 en 9

3.4 Er alleen wijzigingen van het omgevingsplan worden gedelegeerd waarover de raad in het kader van BOPA's geen adviesrecht heeft.

Op grond van artikel 16.15a onder b Omgevingswet besluit de raad in welke gevallen de raad bindend adviesrecht heeft in het geval dat de besluitbevoegdheid bij het college ligt. Het delegatiebesluit heeft enkel betrekking op de onderdelen die niet genoemd staan in de kolom adviesrecht van het document 'Adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie bij afwijkingen van het omgevingsplan' (bijlage 3 bij dit voorstel). Voor de onderdelen die daar wel genoemd zijn, blijft uw raad dan bevoegd gezag bij omgevingsplanwijzigingen. In die gevallen geeft u immers ook een bindend advies als het om een BOPA gaat.

3.5 Het omgevingsplan in overeenstemming moet worden gebracht met verleende vergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Het college besluit over BOPA's. De Omgevingswet bepaalt dat deze verleende vergunningen verwerkt moeten worden in het omgevingsplan. Na de transitieperiode is de termijn hiervoor maximaal vijf jaar na onherroepelijk worden van de vergunning. Bij een onherroepelijke vergunning is er ook geen beleidsvrijheid meer ten aanzien van de omgevingsplanwijziging. Dan hoeft de besluitbevoegdheid over de wijziging van het omgevingsplan hiervoor niet bij de raad liggen.

3.6 De huidige wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden komen onder de Omgevingswet te vervallen.

In veel bestemmingsplannen in Lingewaard is een wijzigings- en/of uitwerkingsbevoegdheid opgenomen en is het college bevoegd om een wijzigings- of uitwerkingsplan vast te stellen. Denk hierbij aan de functieveranderingsplannen. Onder de Omgevingswet verdwijnt deze bevoegdheid. Opname in dit delegatiebesluit zorgt ervoor dat het vaststellen van een wijziging in het omgevingsplan dat valt binnen de huidige wijzigings- of uitwerkingsbevoegdheden een collegebevoegdheid blijft.

3.7 Voor herstel van fouten besluitvorming door de raad niet (opnieuw) nodig is.

Door het opnemen van deze delegatiemogelijkheid kan het college kennelijke fouten, zoals verschrijvingen, niet-kloppende verwijzingen en technische (teken)fouten in het (vastgestelde) omgevingsplan herstellen, zonder dat uw raad hiervoor een besluit moet nemen.

4.1 De reactienota aangeeft welke aanpassingen van de omgevingsvisie het gevolg zijn van de ingediende zienswijzen en welke ambtshalve aanpassingen worden voorgesteld.

Naar aanleiding van de tervisielegging van de ontwerp omgevingsvisie zijn er 10 zienswijzen ingediend. In de reactienota zijn deze van commentaar voorzien. De reactienota geeft vervolgens een overzicht van de voorgestelde wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen. Daarnaast worden enkele ambtshalve wijzigingen voorgesteld (bijlage 11).

De meest voorkomende opmerkingen hebben betrekking op het abstractieniveau van de visie. Er wordt geschreven dat er geen duidelijke keuzes en projecten worden beschreven. Onze reactie hierop is dat er voor een bepaald abstractieniveau is gekozen ten tijde van het vaststellen van de startnotitie en dat projecten niet thuis horen in een omgevingsvisie. Daarnaast zijn er zienswijzen binnengekomen die bepaalde passages toegevoegd willen hebben om de tekst net wat aan te scherpen. Deze tekstvoorstellen vinden wij een passende aanvulling en zijn opgenomen in de reactienota. Tekstvoorstellen die beschrijven wat er vooral niet mag plaatsvinden in bepaalde gebieden, zijn daarentegen niet opgenomen. Aangezien de omgevingsvisie focust op welke ontwikkelingen Lingewaard wel omarmt. Ook komt de vraag naar verduidelijking van een aantal kaartbeelden in de omgevingsvisie een aantal maal voor. Naar aanleiding daarvan zijn een aantal kaartbeelden en de daarbij opgenomen toelichting verduidelijkt. Diezelfde verduidelijking is ambtshalve ook door-vertaald naar een aantal andere kaartbeelden die in de zienswijzen niet specifiek zijn benoemd maar wel nodig zijn voor een consistente visie.

4.2 De Omgevingswet verplicht tot het vaststellen van een omgevingsvisie.

Een omgevingsvisie die de hoofdlijnen van het beleid voor de fysieke leefomgeving beschrijft is een verplicht instrument vanuit de Omgevingswet (bijlage 12).

5.1. Het delegeren van bevoegdheden bij het wijzigen van (delen van) het omgevingsplan pas mogelijk is vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Het nemen van een delegatiebesluit is na inwerkingtreding van de Omgevingswet een bevoegdheid van de raad. Met het vaststellen van dit delegatiebesluit is na de inwerkingtreding van de Omgevingswet geborgd dat het college bevoegd is om (delen van) het omgevingsplan te wijzigen.

5.2. Voor het aangaan van overeenkomsten over nieuwe ontwikkelingen is het nodig om tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet het huidige wettelijk instrumentarium te kunnen gebruiken.

Formeel is het mogelijk om de omgevingsvisie per direct in werking te laten treden. Het gemeentelijk beleid wordt dan verwoord in de omgevingsvisie. Voor het aangaan van overeenkomsten en het daarin opnemen van financiële bijdragen (kostenverhaal) vanuit de beoogde ontwikkeling ontstaat dan een risico, omdat de juiste juridische grondslag voor het opnemen van financiële bijdragen dan nog ontbreekt. Dit risico wordt vermeden als de visie in werking treedt op het moment dat het gehele instrumentarium van de Omgevingswet kan worden benut.

6.1 Een programma een concrete uitwerking van de omgevingsvisie is waarin de mogelijkheden tot kostenverhaal is vastgelegd.

Een omgevingsprogramma kan een thematische- of gebiedsgerichte opzet hebben. Een thematisch programma kan bijvoorbeeld gaan over energietransitie, klimaatadaptatie of landschap en groen. Een gebiedsgericht programma richt zich bijvoorbeeld op een woonkern of (een deel van) het landelijk gebied. Het vormen van een beleidsprogramma biedt veel mogelijkheden. Bestaande beleidsdoelen worden in een programma geïntegreerd. Om hieraan een vervolg te geven, wordt er een bureau ingehuurd om mede de inhoud van programma's in samenhang vorm te geven, mee te denken met de nog samen te stellen ambtelijke werkgroep en het college over verdere beleidsdoorwerking (horizontaal en verticaal). De raads werkgroep Omgevingswet praten we met regelmaat bij over het inhoudelijke proces.

Kanttekeningen

1.1 Het bindend adviesrecht in de praktijk langere procedures met zich meebrengt, terwijl een van de doelstellingen van de wet nu juist versnelling is.

Ook bij afwijkingen van het omgevingsplan is straks in beginsel de reguliere procedure van toepassing. Dat wil zeggen dat een uiterste proceduretermijn van acht weken geldt, met een mogelijkheid van een eenmalige verlenging met zes weken. Initiatiefnemers weten dan snel waar ze aan toe zijn. Dit past binnen de uitgangspunten van de Omgevingswet. Maar we constateren ook dat het, gelet op de vergadercyclus van de gemeenteraad, niet realistisch is om een aanvraag binnen $8 + 6 = 14$ weken af te handelen als er bindend raadsadvies nodig is. Dit is reden voor ons om, voor de gevallen waarvoor de raad straks een bindend adviesrecht vaststelt, de uitgebreide procedure (26 weken, met zienswijzentermijn) van toepassing te verklaren. Die mogelijkheid hebben wij alleen als:

- Er aanzienlijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn te verwachten;
- Bedenkingen van verschillende belanghebbenden zijn te verwachten.

Het college kan dus niet altijd de uitgebreide procedure van toepassing verklaren. Dit leidt mogelijk tot knelpunten bij het tijdig afhandelen van 'niet-ingrijpende' aanvragen waarvoor de raad wel besluit dat bindend adviesrecht nodig is. Op basis van bijgevoegde lijst is niet helemaal uit te sluiten dat ook enkele 'niet-ingrijpende' aanvragen aan de raad voor bindend advies moeten worden voorgelegd. In overleg tussen griffie en de raads werkgroep wordt bekeken welk werkproces ingericht kan worden voor initiatieven met bindend adviesrecht.

1.2. Er zijn een paar uitzonderingen op het in het plan van aanpak genoemde uitgangspunt dat we zoveel als mogelijk 'beleidsneutraal overgaan'.

Ressen en Bergerden vallen planologisch in het buitengebied. In beginsel gaan we beleidsneutraal over. De uitzondering hierop is dat op de tekening, die bij de lijst bindend adviesrecht hoort (bijlage 3.1), Ressen en Bergerden zijn aangeduid als liggend binnen het gebied waar geen bindend adviesrecht nodig is. Dit omdat

voor deze gebieden de planologische kaders heel helder zijn, duidelijk vastliggen in bestaande plannen en een vlotte vergunningsprocedure dan de voorkeur geniet conform de uitgangspunten van de Omgevingswet.

2.1 De koppeling tussen de lijst verplichte participatie en het gemeentebrede participatiebeleid en de in voorbereiding zijnde participatieverordening is nog niet geregeld.

Een overkoepelend participatiebeleid is nog in voorbereiding. Bij de lijst 'verplichte participatie', die nu voorligt, gaat het om het verplichten van participatie in de gevallen die naar verwachting een grote impact op de omgeving hebben (= het wanneer). Het participatiebeleid bevat straks de visie op participatie en de aanpak om tot een goede participatie te komen (= het hoe), een en ander uit te werken in een verordening. Omdat dit verschillende aspecten betreft, is er geen beletsel om eerst de lijst 'verplichte participatie' (met categorieën aanvragen waarvoor participatie verplicht is), vast te stellen en pas later het beleid en de verordening. In de raadinformatienota over de stand van zaken met betrekking tot participatie die eind januari 2023 naar de raad is gestuurd (bijlage 9) is aangegeven dat besluitvorming over de Participatieverordening te verwachten is in het 4^e kwartaal 2023. Dit is dus voorafgaand aan de werkingtreding van de Omgevingswet. Daarmee is de koppeling tussen beleid en de lijst van activiteiten waarvoor participatie verplicht wordt gesteld op tijd vastgelegd.

4.1 Voor de omgevingsvisie is geen mer-procedure gevolgd.

Een besluit is mer-plichtig als het besluit een concrete beleidsbeslissing bevat voor activiteiten die volgens de wet (nu Besluit m.e.r. (milieu effectrapportage) en straks omgevingsbesluit) voorafgaand aan het nemen van het besluit moeten worden onderzocht op hun effecten op het milieu. Zo'n besluit kan bijvoorbeeld zijn het aanleggen van een nieuwe weg van tenminste een x aantal kilometers lengte. Omdat de visie richting geeft aan ons beleid en geen concrete projectbeslissingen bevat, anders dan het benoemen van projecten waarover al eerder een besluit is genomen, is de omgevingsvisie niet mer-plichtig.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie en participatie

Bindend adviesrecht en participatie

Voorafgaand aan het voorstel, dat in de raadsvergadering van 15 december 2022 is behandeld, hebben twee voorbereidende raadssessies plaatsgevonden over bindend adviesrecht en verplichte participatie (ROA's). Tijdens de raadsoriëntatieavond van 11 mei 2021 en de vervolgbijeenkomst op 15 juli 2021 heeft de raad een aantal wensen en uitgangspunten aangegeven voor de op te stellen lijst 'bindend adviesrecht'. In bijlage 4 bij dit voorstel staat hoe we de opmerkingen van de raad hebben verwerkt.

Delegatie

Vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet moet dit besluit (dat algemeen verbindende voorschriften bevat) op de wettelijk voorgeschreven wijze worden bekendgemaakt.

Ook bekijken we op welke wijze we inwoners, bedrijven en adviseurs het beste kunnen informeren over het bindend adviesrecht en de verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Dit wordt onderdeel van een meeromvattend op te stellen participatieplan. Hierover is een informatienota d.d. 31 januari 2023 (bijlage 9) naar de raad gestuurd waarin aangegeven is wat de stand van zaken rondom participatie in Lingewaard is en de aanpak om te komen tot een participatiebeleid en participatieverordening (ZS510651).

Omgevingsvisie

De ontwerp omgevingsvisie is op de gebruikelijke wijze gepubliceerd. Daarnaast is op de website samen.lingewaard.nl aandacht besteed aan de publicatie van de ontwerp omgevingsvisie.

Inwoners(groepen) en organisaties die tijdens het voorbereiden van de ontwerp omgevingsvisie betrokken zijn geweest, zijn per mail geattendeerd op de publicatie en de gelegenheid tot het indienen van een reactie.

Naar aanleiding van de publicatie is door sommigen (gemeente Nijmegen, parkorganisatie Park Lingezegen, Stichting Lingewaard Natuurlijk) gevraagd om een mondelinge toelichting op de ontwerp omgevingsvisie. Aan die verzoeken zijn wij tegemoet gekomen.

Voortgang

In de komende periode tot invoering van de Omgevingswet (1 januari 2024) worden in ieder geval nog voorstellen voorbereid met betrekking tot aanpassing van de APV, de Legesverordening en participatie.

Bindend adviesrecht en participatie

De griffie werkt in overleg met de raadswerkgroep het concrete werkproces voor bindend advies en participatie verder uit, zodat duidelijk is op welk moment bindend advies aan de raad wordt gevraagd en binnen welke termijn en op welke wijze de raad advies uitbrengt.

Het is mogelijk om op elk gewenst moment een besluit voor te bereiden om de lijst bindend adviesrecht en participatie aan te passen. Maar in ieder geval na één jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet evalueren we met de raad hoe een en ander in de praktijk werkt en of bijstelling van de lijsten nodig c.q. wenselijk is aan de hand van de opgedane ervaringen.

Daarnaast werkt de organisatie verder aan overkoepelend participatiebeleid en participatieverordening. Besluitvorming in de raad hierover is gepland in het 4e kwartaal van dit jaar.

Delegatie

Ook voor delegatie geldt dat op elk gewenst moment een besluit kan worden voorbereid om het delegatiebesluit aan te passen en dat we na één jaar evalueren. Indien nodig bereiden we dan een verzamelvoorstel voor om eventueel gewenste aanpassingen aan de raad voor te leggen.

Omgevingsvisie

Na vaststelling, bekendmaking en beschikbaar stellen is de omgevingsvisie afgerond. Omdat een omgevingsvisie geen regels bevat die voor inwoners bindend zijn, is tegen een omgevingsvisie geen beroep bij de rechter mogelijk. Voor de gemeente is een omgevingsvisie beleidsmatig bindend. Dat houdt in dat een besluit waarmee wordt afgeweken van de omgevingsvisie voorzien moet zijn van een duidelijke motivering. De gemeenteraad kan daarbij ook besluiten tot het herijken of herzien van de omgevingsvisie of een onderdeel van de omgevingsvisie.

De regionale afspraken over verstedelijking worden komend jaar nog aangevuld. Daarnaast worden op dit moment in regionaal verband afspraken gemaakt met belangrijke ruimtelijke implicaties, bijvoorbeeld in de verdere uitwerking van de verstedelijkingstrategie. Ook vragen andere overheden (gemeenten, provincie, waterschap en Rijksoverheid) om uitgangspunten uit hun beleid vast te leggen in lokale omgevingsvisies. Mede daarom zullen we na twee jaar in samenspraak met de raad besluiten of we, ook op basis van opgedane ervaringen met de verschillende instrumenten uit de Omgevingswet, moeten overgaan tot een integrale herijking van onze omgevingsvisie.

Omgevingsprogramma

Om kosten te kunnen verhalen onder de Omgevingswet moet een programma, met daarin vastgelegd hoe het kostenverhaal geregeld is, tijdig worden vastgesteld.

Duurzaamheid

De Omgevingswet gaat over het beschermen en het benutten van de fysieke leefomgeving. Hierbij is duurzaam ruimtegebruik een belangrijk thema dat we bij het vaststellen van de Omgevingsvisie en een wijziging van het omgevingsplan in beeld brengen en afwegen. Vanuit dat oogpunt is het van belang om heldere kaders te stellen.

Bijlagen

- Concept raadsbesluit (bijlage 2)

- Lijst bindend adviesrecht en verplichte participatie (bijlage 3)
 - *Tekening behorend bij lijst bindend adviesrecht en verplichte participatie (bijlage 3.1)
 - *Amendement raadsvergadering december 2022 (bijlage 3.2)
- Document met uitleg over hoe we tot de lijst bindend adviesrecht zijn gekomen (bijlage 4)
- Was-woordt lijst bindend adviesrecht (deze lijst laat zien waar de raad meer of minder bevoegdheden krijgt en waar geen verschuiving plaatsvindt in de bevoegdheidsverdeling) (bijlage 5)
- Memo met uitleg over bindend adviesrecht behandeld tijdens de ROA van 11 mei 2021 (bijlage 6)
- Memo met uitleg over verplichte participatie behandeld tijdens de ROA van 11 mei 2021 (bijlage 7)
- 'Verklaring van geen bedenkingen lijst' die geldt tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet (bijlage 8)
- Informatienota Participatie (bijlage 9)
- Delegatiebesluit 2023 Omgevingswet (bijlage 10)
- Reactienota zienswijzen Omgevingsvisie (bijlage 11, inclusief zienswijzen 11.1 t/m 11.10)
- Omgevingsvisie (bijlage 12)
 - *Ontwerp omgevingsvisie met aangepaste kaartbeelden conform reactienota (bijlage 12.1)
- Plan van aanpak omgevingsprogramma's (bijlage 13)

(NB. bijlage 1 betreft dit raadsvoorstel die als bijlage 1 bij het collegevoorstel is gevoegd)

Bemmel, 28 maart 2023

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk

P.T.A.M. Kalfs

dr. P.T.A.M. Kalfs